

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Elżbieta Karska

w sprawie z protestu E. R.

protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

z udziałem Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji

Wyborczej

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych

w dniu 27 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Tomasz Demendecki Tomasz Przesławski Elżbieta Karska

UZASADNIENIE

E. R. (dalej: „wnosząca protest”) pismem z 13 czerwca 2025 r. (data nadania) wniosła do Sądu Najwyższego pismo zatytułowane „Protest wyborczy na podstawie art. 82 par. 1 Kodeksu wyborczego”.

Prokurator Generalny pismem z 25 czerwca 2025 r. wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu jako wniesionego przez osobę nieuprawnioną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 321 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy

(tekst jedn. Dz.U. z 2025 r., poz. 365; dalej: „k.wyb.”) protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

W świetle art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków formalnych.

Podkreślić także należy, że protest wyborczy jako pierwsze pismo procesowe w sprawie powinien odpowiadać warunkom formalnym określonym w art. 126 i nast. k.p.c. Niezbędne jest zatem, aby protest wyborczy zawierał:

1. oznaczenie podmiotu wnoszącego protest z podaniem jego adresu i numeru PESEL;
2. wniosek o stwierdzenie nieważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej;
3. zarzuty;
4. przedstawienie lub wskazanie dowodów, na których oparto zarzuty;
5. uzasadnienie zarzutów;
6. własnoręczny podpis skarżącego lub jego pełnomocnika.

Ponadto, jeśli protest wyborczy składa osoba przebywająca za granicą lub na polskim statku morskim protest musi dodatkowo zawierać oznaczenie pełnomocnika zamieszkałego w Polsce lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w Polsce wraz ze wskazaniem ich adresów.

Sąd Najwyższy uchwałą z 25 października 2023 r., I NZP 8/23, której nadano moc zasady prawnej, jednoznacznie stwierdził, że „w postępowaniach zainicjowanych protestami przeciwko ważności wyborów: do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277, ze zm.), a także w postępowaniu zainicjowanym protestem przeciwko ważności referendum, o którym mowa w ustawie z dnia

14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. Dz.U. 2020, poz. 851, ze zm.), nie mają zastosowania przepisy art. 130 § 1-2 oraz art. 130^{1a} § 1-3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1550, ze zm.)”. W sprawach dotyczących protestów wyborczych nie wzywa się zatem wnoszących protest do uzupełnienia braku formalnego pisma.

Zgodnie z art. 82 § 4 k.wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania. Stosownie do art. 82 § 5 k.wyb. prawo wniesienia protestu przysługuje również przewodniczącemu właściwej komisji wyborczej i pełnomocnikowi wyborczemu.

Z wniesionego protestu wynika, że został on złożony przez wnoszącą protest jako „obywatelkę Rzeczypospolitej Polskiej” oraz „członkini Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w C.”. Z treści protestu nie wynika, że nazwisko wnoszącej protest było w dniu wyborów umieszczone w spisie wyborców w obwodzie głosowania właściwym dla Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w C.. Komisja ta właściwa jest dla ulic: [...] od nr [...] do końca strona nieparzysta i od nr [...]1 do końca strona parzysta, [...] od początku do nr [...]2 strona nieparzysta i od początku do nr [...]3 strona parzysta, [...] od początku do nr [...]4 strona nieparzysta i od początku do nr [...]5 strona parzysta, [...]. Wnosząca protest wskazała jako adres ul. [...]. Dlatego też przyjąć należy, że nie była ona umieszczona w spisie wyborców dla właściwym dla Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w C. Z załączonego do protestu protokołu nie wynika także, że wnosząca protest była przewodniczącą komisji.

W związku z tym przyjąć należy, że protest został wniesiony przez osobę nieuprawnioną.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb., postanowił jak w sentencji.

MR

[r.g.]

